

EURÓPSKY PARLAMENT

2009 - 2014

Dokument na schôdzu

A7-0312/2010

8.11.2010

SPRÁVA

k ľudským právam a sociálnym a environmentálnym normám v dohodách
o medzinárodnom obchode
(2009/2219(INI))

Výbor pre medzinárodný obchod

Spravodajkyňa: Tokia Saïfi

OBSAH

	strana
NÁVRH UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU	3
DÔVODOVÁ SPRÁVA.....	13
STANOVISKO VÝBORU PRE ZAHRANIČNÉ VECI	18
STANOVISKO VÝBORU PRE ROZVOJ	23
STANOVISKO VÝBORU PRE ZAMESTNANOSŤ A SOCIÁLNE VECI.....	27
STANOVISKO VÝBORU PRE ŽIVOTNÉ PROSTREDIE, VEREJNÉ ZDRAVIE A BEZPEČNOSŤ POTRAVÍN	31
VÝSLEDOK ZÁVEREČNÉHO HLASOVANIA VO VÝBORE	35

NÁVRH UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU

k ľudským právam a sociálnym a environmentálnym normám v dohodách o medzinárodnom obchode (2009/2219(INI))

Európsky parlament,

- so zreteľom na články 2, 3, 6 a 21 Zmluvy o Európskej únii,
- so zreteľom na články 153, 191, 207 a 218 Zmluvy o fungovaní Európskej únie,
- so zreteľom na články 12, 21, 28, 29, 31 a 32 Charty základných práv Európskej únie,
- so zreteľom na Všeobecnú deklaráciu ľudských práv (z roku 1948) a ďalšie nástroje Organizácie Spojených národov v oblasti ľudských práv, najmä Pakt o občianskych a politických právach (z roku 1966) a Pakt o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach (z roku 1966), Dohovor o odstránení všetkých foriem rasovej diskriminácie (z roku 1965), Dohovor o odstránení všetkých foriem diskriminácie žien (z roku 1979) a Dohovor o právach dieťaťa (z roku 1989), Deklarácia OSN o právach domorodého obyvateľstva (2007) a so zreteľom na záverečný dokument z Miléniového summitu Organizácie Spojených národov, ktorý sa konal 20. – 22. septembra 2010 v New Yorku,
- so zreteľom na Marakéšsku dohodu o založení Svetovej obchodnej organizácie (WTO), ako aj vyhlásenie prijaté na 4. ministerskej konferencii, ktorá sa konala v novembri 2001 v Dauhe, a najmä na jeho bod 31,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 20. septembra 1996 o oznámení Komisie o zohľadnení dodržiavania demokratických zásad a ľudských práv v dohodách medzi Spoločenstvom a tretími krajinami (KOM(1995)0216)¹, ako aj svoje uznesenie zo 14. februára 2006 o ustanoveniach o ľudských právach a demokracii v dohodách Európskej únie²,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 25. októbra 2001 o otvorenosti a demokracii v medzinárodnom obchode³, v ktorom sa vyžaduje, aby WTO dodržiavala základné sociálne normy Medzinárodnej organizácie práce (MOP) a aby Európska únia akceptovala rozhodnutia Medzinárodnej organizácie práce vrátane prípadných výziev na sankcionovanie v prípade závažného porušenia základných sociálnych noriem,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 25. apríla 2002 o oznámení Komisie Rade a Európskemu parlamentu o úlohe Európskej únie pri podpore ľudských práv a demokratizácie v tretích krajinách (KOM(2001)0252)⁴,
- so zreteľom na oznámenie Komisie s názvom Sociálna dimenzia globalizácie – prínos

¹ Ú. v. ES C 320, 28.10.1996, s. 261.

² Ú. v. EÚ C 290 E, 29.11.2006, s. 107.

³ Ú. v. ES C 112 E, 9.5.2002, s. 326.

⁴ Ú. v. EÚ C 131 E, 5.6.2003, s. 147.

politiky EÚ k rovnomernému rozdeleniu úžitku (KOM(2004)0383),

- so zreteľom na svoje uznesenie z 15. novembra 2005 o sociálnom rozmere globalizácie¹,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 5. júla 2005 o zneužívaní detí a o detskej práci v rozvojových krajinách²,
- so zreteľom na závery Rady zo 14. júna 2010 o detskej práci³,
- so zreteľom na svoje uznesenie zo 6. júla 2006 o spravodlivom obchode a rozvoji⁴,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 22. mája 2007 o globálnej Európe – vonkajšie aspekty konkurencieschopnosti⁵, ktoré je odozvou na oznámenie Komisie Rade a Európskemu parlamentu s názvom Globálna Európa: svetová konkurencia – príspevok k Stratégii rastu a zamestnanosti v EÚ (KOM(2006)0567),
- so zreteľom na oznámenie Komisie s názvom Podpora dôstojnej práce pre všetkých - prínos EÚ k implementácii programu o dôstojnej práci vo svete (KOM(2006)0249),
- so zreteľom na ministerské vyhlásenie Hospodárskej a sociálnej rady OSN z roku 2006 o plnej zamestnanosti a dôstojnej práci, v ktorom sa plná a produktívna zamestnanosť a dôstojná práca pre všetkých uznáva ako kľúčový prvok trvalo udržateľného rozvoja,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 23. mája 2007 o podpore dôstojnej práce pre všetkých⁶, v ktorom sa požaduje, aby sa do obchodných dohôd Európskej únie a najmä dvojstranných dohôd začlenili sociálne normy na podporu dôstojnej práce,
- so zreteľom na program o dôstojnej práci a globálny pakt MOP k zachovaniu pracovných miest, ktorý bol prijatý na základe celosvetového konsenzu 19. júna 2009 na medzinárodnej konferencii práce, a na vyhlásenie MOP z roku 2008 o sociálnej spravodlivosti pre spravodlivú globalizáciu,
- so zreteľom na Bruselský dohovor z roku 1968 posilnený v nariadení Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach⁷,
- so zreteľom na všeobecný systém preferencií (VSP) platný od 1. januára 2006, ktorým sa udeľuje bezcolný prístup alebo tarifná zľava pre väčší počet výrobkov a obsahuje tiež nové stimuly pre zraniteľné krajiny so špecifickými obchodnými, finančnými alebo rozvojovými potrebami,
- so zreteľom na všetky dohody medzi Európskou úniou a tretími krajinami,

¹ Ú. v. EÚ C 280 E, 18.11.2006, s. 65.

² Ú. v. EÚ C 157 E, 6.7.2006, s. 84.

³ Závery Rady o detskej práci zo 14. júna 2010, 10937/1/10.

⁴ Ú. v. EÚ C 303 E, 13.12.2006, s. 865.

⁵ Ú. v. EÚ C 102 E, 24.4.2008, s. 128.

⁶ Ú. v. EÚ C 102 E, 24.4.2008, s. 321.

⁷ Ú. v. ES L 12, 16.1.2001, s. 1.

- so zreteľom na zmluvu o partnerstve medzi členmi skupiny afrických, karibských a tichomorských štátov (AKT) a Európskou úniou, podpísanú v Cotonou 23. júna 2000 a zmenenú a doplnenú v roku 2005 a 2010,
 - so zreteľom na svoje uznesenia o dohodách o hospodárskom partnerstve s regiónmi a štátmi AKT, a najmä uznesenia z 26. septembra 2002¹, 23. mája 2007² a 12. decembra 2007³,
 - so zreteľom na medzinárodné dohovory o životnom prostredí, ako je Montrealský protokol o látkach poškodzujúcich ozónovú vrstvu (1987), Bazilejský dohovor o riadení pohybov nebezpečných odpadov cez hranice štátov (1989), Kartagenský protokol o biologickej bezpečnosti (2000) a Kjótsky protokol (1997),
 - so zreteľom na bod 13 dohody o voľnom obchode podpísanej v októbri 2009 medzi Európskou úniou a Južnou Kóreou,
 - so zreteľom na záver rokovaní medzi EÚ a Kolumbiou a Peru o viacstrannej obchodnej dohode,
 - so zreteľom na vypočutie o zavádzaní sociálnych a environmentálnych noriem v obchodných rokovaniach, ktoré zorganizoval Európsky parlament 14. januára 2010,
 - so zreteľom na článok 48 rokovacieho poriadku,
 - so zreteľom na správu Výboru pre medzinárodný obchod a stanoviská Výboru pre zahraničné veci, Výboru pre rozvoj, Výboru pre zamestnanosť a sociálne veci a Výboru pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín (A7-0312/2010),
- A. keďže prepojenie medzi obchodom, ľudskými právami a sociálnymi a environmentálnymi normami sa stalo kľúčovým prvkom hospodárskych a obchodných vzťahov a je plnou súčasťou vyjednávaní v rámci dohôd o voľnom obchode,
- B. keďže narušenia hospodárskej súťaže a hrozby environmentálneho a sociálneho dampingu sú čoraz častejšie a poškodzujú najmä podniky a pracujúcich v Európskej únii, ktorí musia dodržiavať najvyššie sociálne, environmentálne a daňové normy,
- C. keďže reciprocita sa musí stať pravidlom v rámci vzťahov medzi Európskou úniou a tretími krajinami, ale musí sa odlišovať v závislosti od úrovne rozvoja partnerov, pokiaľ ide o požiadavky v sociálnej a environmentálnej oblasti a liberalizáciu obchodu v záujme vytvorenia spravodlivých a čestných podmienok pre medzinárodnú hospodársku súťaž,
- D. keďže bilaterálne orgány sa stali hlavnými miestami, kde dochádza k úsiliu dosahovať tieto politické ciele, a to dokonca v takej miere, že výhlady na zavedenie multilaterálnych pravidiel upravujúcich vzťahy medzi obchodom, prácou a životným prostredím v rámci WTO nie sú veľmi pravdepodobné;

¹ Ú. v. EÚ C 273 E, 14.11.2003, s. 305.

² Ú. v. EÚ C 102 E, 24.4.2008, s. 301.

³ Ú. v. EÚ C 323 E, 18.12.2008, s. 361.

- E. keďže je však nevyhnutné zamerať sa na opätovné nastolenie rovnováhy medzi obchodným právom a základnými právami a posilniť dialóg medzi hlavnými medzinárodnými organizáciami, najmä medzi MOP a WTO s cieľom lepšie zosúladiť medzinárodné politiky a zlepšiť globálne riadenie;
- F. keďže existujú mnohé dôvody na začlenenie ustanovenia o ľudských právach a sociálne a environmentálne normy do medzinárodných obchodných dohôd, medzi ktoré patrí vôľa zaviesť spravodlivý obchod a zabezpečiť istý druh lojálnosti výmen (rovnaké podmienky), ako aj normatívnejšie dôvody, medzi ktoré patrí ochrana univerzálnych hodnôt uznávaných Európskou úniou a pokračovanie vo vykonávaní súdržných európskych politik,
- G. pripomína, že v Deklarácii OSN o práve na rozvoj z roku 1986 sa potvrdzuje, že „právo na rozvoj je nepopierateľné ľudské právo, na ktorého základe sú všetky ľudské bytosti a všetky národy oprávnené zúčastňovať sa na hospodárskom, sociálnom a kultúrnom rozvoji, ako aj prispievať k nemu a mať z neho úžitok“; domnieva sa preto, že EÚ má povinnosť neporušovať toto právo, ale v skutočnosti ho zahrnúť do medzinárodných dohôd a dodržiavať ho ako usmernenie pre európske politiky;
- H. keďže Lisabonská zmluva potvrdzuje, že vonkajšia činnosť Európskej únie, ktorá v plnej miere zahŕňa obchod, sa musí riadiť tými istými zásadami, ktoré viedli k jej vlastnému vzniku; keďže európsky sociálny model, ktorý je kombináciou udržateľného hospodárskeho rastu a zlepšených pracovných a životných podmienok, môže slúžiť ako vzor aj pre ďalších partnerov; keďže dohody o obchode musia byť navyše zlučiteľné s ďalšími medzinárodnými povinnosťami a dohovormi, ktoré sa zúčastnené štáty zaviazali dodržiavať v súlade s ich vnútroštátnymi právnymi predpismi,
- I. zvažujúc význam zachovania úrovne sociálnych a environmentálnych noriem platných v Európskej únii a ich dodržiavanie zahraničnými podnikmi operujúcimi na európskom jednotnom trhu,
- J. keďže začlenenie ustanovení o ľudských právach a sociálnych a environmentálnych noriem do dohôd o obchode môže zvýšiť pridanú hodnotu týchto dohôd, čím sa umožní širšie prepojenie s občianskou spoločnosťou, zvýšenie podpory politickej a sociálnej stability a vytvorí sa vhodnejšie prostredie na obchodovanie,
- K. keďže oblasť obchodu a dodržiavanie noriem v oblasti ľudských práv a sociálnych a environmentálnych noriem sú dôležitou hodnotou pri zabezpečovaní mieru a blahobytu vo svete, nemožno ich však uplatňovať ako riešenie všetkých problémov medzi štátmi vo svete; keďže však patový stav, v ktorom sa nachádza politická situácia, možno preklenúť prostredníctvom posilnenia obchodných vzťahov a zabezpečenia definície spoločných záujmov, najmä v oblasti ochrany životného prostredia ako spôsobu urovnania konfliktu;
- L. keďže ostatné krajiny slúžia ako pozitívny príklad, pokiaľ ide o zahrnutie sociálnych noriem do obchodných dohôd,
- M. keďže VSP bol vypracovaný na základe dodržiavania zásad zakotvených v medzinárodných dohodách v oblasti ľudských práv a základných noriem pracovného práva krajinám, ktoré sú príjemcami, a keďže zahŕňa osobitný doplnkový systém tarifných

preferencií s cieľom podporiť ratifikáciu a účinné uplatňovanie základných medzinárodných dohovorov v oblasti ľudských práv a pracovného práva, ochrany životného prostredia a dobrej správy; keďže nedodržovanie podmienok môže viesť k pozastaveniu využívania obchodného režimu,

1. žiada preto, aby budúca obchodná stratégia Európskej únie nebola braná ako cieľ, ale ako nástroj, ktorý umožňuje podporovať európske hodnoty a obchodné záujmy, a tiež ako nástroj spravodlivého obchodu umožňujúci zovšeobecniť začlenenie a účinné uplatňovanie sociálnych a environmentálnych noriem všetkými obchodnými partnermi EÚ; domnieva sa, že Európska únia by mala zvoliť v rámci svojich rokovaní pozitívny, ale aj právne záväzný prístup; zdôrazňuje, že začlenenie ustanovení týkajúcich sa trvalo udržateľného rozvoja, najmä do bilaterálnych dohôd, bude prínosom pre všetky zúčastnené strany;
2. pripomína, že obchodná politika je nástroj v službách globálnych cieľov Európskej únie a že v súlade s článkom 207 ZFEÚ sa obchodná politika uskutočňuje „v rámci zásad a cieľov vonkajšej činnosti Únie“ a v súlade s článkom 3 ZEÚ musí prispievať najmä k „trvalo udržateľnému rozvoju Zeme, k solidarite a vzájomnému rešpektovaniu sa národov, k voľnému a spravodlivému obchodu, k odstráneniu chudoby a k ochrane ľudských práv, najmä práv dieťaťa, ako aj k prísnemu dodržiavaniu a rozvoju medzinárodného práva, najmä k dodržiavaniu zásad Charty Organizácie Spojených národov“.

Ľudské práva, sociálne a environmentálne normy v medzinárodných obchodných vzťahoch

3. vyzýva na širšiu spoluprácu na multilaterálnej úrovni medzi WTO a hlavnými inštitúciami Organizácie Spojených národov v oblasti ľudských práv; domnieva sa, že užšie kontakty s Úradom vysokého komisára OSN pre ľudské práva, ako aj osobitné postupy by boli obzvlášť užitočné na zabezpečenie takého medzinárodného obchodného rámca, ktorý prispieva k dodržiavaniu ľudských práv; zároveň sa domnieva, že v prípadoch konštatovania vážnych porušení ľudských práv by sa mohlo v rámci panelov WTO a odvolacieho orgánu zohľadňovať odborné stanovisko Úradu vysokého komisára;
4. domnieva sa, že všeobecné pravidelné preskúmanie v rámci Rady pre ľudské práva by malo byť nástrojom na vykonávanie dohľadu nad dodržiavaním ustanovení v dohodách o medzinárodnom obchode, ktoré súvisia s ľudskými právami;
5. zdôrazňuje, že je nevyhnutné, aby sa rozšírila spolupráca s MOP, ktorá je príslušným orgánom na vymedzenie a rokovanie o medzinárodných pracovných normách a dohľadanie nad ich uplatňovaním v právnom systéme a praxi, a aby sa MOP v plnej miere zapojila do prác WTO;
 - a) v záujme toho žiada, aby sa MOP v rámci WTO udelilo postavenie oficiálneho pozorovateľa a právo vystúpiť počas ministerských konferencií WTO;
 - b) navrhuje vytvoriť v rámci WTO výbor pre obchod a dôstojnú prácu, podobne ako v prípade výboru pre obchod a životné prostredie; trvá na tom, aby sa obidvom výborom udelili jasne vymedzené právomoci a aby mali konkrétny vplyv;

- c) navrhuje, aby sa v náležitých prípadoch v rámci obchodných sporov týkajúcich sa porušenia medzinárodných pracovných dohovorov bolo možné obrátiť na MOP, ako aj na Úrad vysokého komisára OSN pre ľudské práva;
 - d) navrhuje, aby mohla existovať možnosť podať odvolanie na pôde MOP, ak členský štát WTO považuje rozhodnutie orgánu na riešenie sporov za spochybnenie rozhodnutí MOP týkajúcich sa dodržiavania dohovorov o práci;
6. opätovne potvrdzuje, že ciele, ktoré sa zakladajú na udržaní a zachovaní otvoreného a nediskriminačného multilaterálneho systému obchodovania a na konaní v prospech ochrany životného prostredia a napomáhaní trvalo udržateľného rozvoja, sa musia vzájomne posilňovať; zdôrazňuje, že podľa článku 20 GATT môžu členské štáty prijať opatrenia obchodného charakteru, ktorých cieľom je chrániť životné prostredie, okrem prípadov zneužívania týchto opatrení na svojvoľnú a neodôvodniteľnú diskrimináciu; odporúča členským štátom, aby plne využívali toto ustanovenie;
 7. víta existenciu výboru WTO pre obchod a životné prostredie, ktorý by mal byť hlavným fórom na pokračovanie integrácie a prehlbovanie vzťahu medzi životným prostredím a obchodom; vyjadruje nádej, že úloha a činnosť výboru bude rásť, aby sa pozitívnym spôsobom riešili hlavné obchodné a environmentálne výzvy, pred ktorými stojí medzinárodné spoločenstvo;
 8. zdôrazňuje, že na dosiahnutie cieľov trvalo udržateľného rozvoja je dôležité zlepšiť prístup k ekologickým tovarom a technológiám, a vyzýva všetky strany, ktoré sa zúčastňujú na rokovaní, aby na účely podpory nových foriem politik zamestnanosti a vytvárania pracovných miest v súlade s normami dôstojnej práce MOP a v záujme napomáhania možností rastu pre európsky priemysel a MSP zdvojnásobili svoje úsilie s cieľom dospieť k rýchlemu uzavretiu rokovaní o znížení alebo odstránení tarifných a netarifných prekážok pre tovary a environmentálne služby;
 9. zdôrazňuje, že treba dosiahnuť pokrok v rokovaní o ďalších bodoch článku 31 vyhlásenia z Dauhy, ktorý sa týka vzťahu medzi existujúcimi pravidlami WTO a osobitnými obchodnými povinnosťami, ktoré sú uvedené v multilaterálnych environmentálnych dohodách (MED), a podporovať užšiu spoluprácu medzi sekretariátmi MED a výbormi WTO, ktorá je nevyhnutným prvkom na zabezpečenie uceleného rozvoja obchodných a environmentálnych režimov;
 10. domnieva sa, že multilaterálna dohoda o klíme by bola najlepším nástrojom na zabezpečenie internalizácie negatívnych environmentálnych externalít v súvislosti s CO₂, ale hrozí, že sa ju nepodarí uzatvoriť v blízkej budúcnosti; preto sa domnieva, že pre priemyselné odvetvia skutočne vystavené úniku uhlíka by Európska únia mala naďalej skúmať možnosti zavedenia vhodných environmentálnych nástrojov, ktoré by dopĺňali obchodovanie s kvótami CO₂ v rámci systému EU ETS, najmä tzv. mechanizmu zahrnutia uhlíka, pretože takýto mechanizmus by v rámci dodržiavania pravidiel WTO umožnil zabráňovať rizikám transferu emisií CO₂ do tretích krajín;
 11. navrhuje, aby sa po prerokovaní a podpise medzinárodnej dohody o klíme vytvorili podmienky umožňujúce zriadiť medzinárodnú organizáciu pre životné prostredie s cieľom zabezpečiť uplatňovanie prijatých záväzkov a dodržiavanie environmentálnych noriem; na

túto budúcu organizáciu by sa napríklad povinne obracalo v oblasti environmentálneho dampingu;

Eudské práva, sociálne a environmentálne normy v bilaterálnych obchodných dohodách

12. dôrazne podporuje prax začleňovania právne záväzných ustanovení o ľudských právach do medzinárodných dohôd Európskej únie, ale pripomína, že pretrváva veľký problém týkajúci sa monitorovania a uplatňovania týchto ustanovení; pripomína skutočnosť, že tieto ustanovenia spolu s jasným a presným mechanizmom konzultácie podľa vzoru článku 96 Dohody z Cotonou sa musia začleniť aj do všetkých obchodných a sektorových dohôd; v tejto súvislosti víta začlenenie tohto druhu ustanovenia do dohôd o voľnom obchode novej generácie;
13. zdôrazňuje, že rovnaký prístup systematického začleňovania by sa mal uplatňovať aj v bilaterálnych dohodách v rámci kapitol o trvalo udržateľnom rozvoji;
14. konštatuje, že budúce obchodné dohody by sa mohli uzatvárať v kontexte súčasnej finančnej krízy; domnieva sa, že to nesmie viesť k zanedbávaniu sociálnych a environmentálnych noriem, najmä čo sa týka emisií skleníkových plynov a riadenia nebezpečného odpadu, aby sa dosiahli ostatné ciele;
15. zohľadňujúc uvedené ciele žiada Európsku komisiu, aby do všetkých dohôd o voľnom obchode, o ktorých rokuje s tretími štátmi, systematicky zahrňovala súbor sociálnych a environmentálnych noriem, ku ktorým patrí:
 - a) zoznam minimálnych noriem, ktoré musia dodržiavať všetci obchodní partneri EÚ, pričom tieto normy musia byť v súlade s ôsmimi základnými dohovormi MOP (Core Labour Standards), ako sú uvedené vo vyhlásení MOP o základných zásadách a právach pri práci (1998); k týmto ôsmim dohovorom sa pre priemyselné krajiny pričleňujú štyri prioritné dohovory MOP (ILO Priority Conventions); minimálna norma v environmentálnej oblasti a v oblasti dodržiavania ľudských práv musí byť v súlade so zoznamom dohovorov o životnom prostredí a zásadách dobrej správy, ako je stanovené v európskom nariadení o systéme všeobecných colných preferencií;
 - b) zoznam ďalších dohovorov, ktoré sa majú uplatňovať postupným a pružným spôsobom, pričom sa zohľadňuje vývoj hospodárskej, sociálnej a environmentálnej situácie príslušného partnera; konečný cieľ v sociálnej oblasti musí zodpovedať súhrnnému plneniu programu MOP o dôstojnej práci;
16. zdôrazňuje, že dodržiavanie týchto noriem musí zahŕňať ich ratifikáciu, transpozíciu do vnútroštátneho práva a ich účinné uplatňovanie na celom území štátu;
17. požaduje, aby všetky budúce dohody o obchode obsahovali ustanovenia o zákaze využívania detskej práce, a to najmä pokiaľ ide o ťažbu a spracovanie prírodného kameňa, a aby zahŕňali jednotný európsky certifikačný systém, ktorým sa zabezpečí, že v celom hodnotovom reťazci dovážaného prírodného kameňa a výrobkov z neho sa nevyužíva detská práca v zmysle dohovoru č. 182 MOP;
18. zdôrazňuje, že v rámci dohôd o voľnom obchode by sa mala napláňovať podmienená

liberalizácia v závislosti od dodržiavania environmentálnych a sociálnych noriem zahŕňajúca skrátenie harmonogramu zrušenia obmedzení alebo prístup k doplnkovému trhu;

19. zdôrazňuje význam nepretržitého monitorovania uplatňovania dohody a zvolenia otvoreného a inkluzívneho prístupu vo všetkých fázach:
 - a) berie na vedomie využívanie štúdií vplyvu na trvalo udržateľný rozvoj, ale domnieva sa, že by sa mali vykonávať pred začiatkom rokovaní, v ich priebehu a aj po ich ukončení, s cieľom zabezpečiť nepretržité hodnotenie; zdôrazňuje aj význam zameriavať sa v plnej miere na ich výsledky; domnieva sa tiež, že rokovania by mali lepšie zohľadniť priority a obavy, ktoré vyplývajú z týchto štúdií vplyvu;
 - b) žiada Komisiu, aby vypracovala štúdiu vplyvu na ľudské práva s cieľom doplniť štúdie vplyvu na trvalo udržateľný rozvoj o zrozumiteľné obchodné ukazovatele, ktoré vychádzajú z ľudských práv a z environmentálnych a sociálnych noriem;
 - c) vyzýva obe zúčastnené strany, aby predkladali pravidelné správy o všeobecnom pokroku pri plnení záväzkov, ktoré sa prijali na základe dohody;
 - d) žiada Komisiu, aby zabezpečila zapojenie parlamentov partnerských krajín do obchodných rokovaní s cieľom zlepšiť verejnú správu a demokratickú kontrolu v rozvojových krajinách;
 - e) zdôrazňuje význam zapojenia občanov do všetkých fáz rokovaní a počas monitorovania dohody a preto žiada zriadiť fórum trvalo udržateľného rozvoja alebo konzultačné skupiny v záujme umožnenia konzultácií so sociálnymi partnermi a zástupcami nezávislej občianskej spoločnosti;
20. žiada, aby dohody EÚ o obchode účinne zabezpečovali najvyššiu možnú úroveň transparentnosti, prísne normy verejného obstarávania a podávanie správ podnikmi v jednotlivých krajinách tak v rozvinutých, ako aj v rozvojových krajinách s cieľom zamedzovať nezákonným únikom kapitálu;
21. naliehavo vyzýva Úniu, aby uznala právo na prístup k prírodným zdrojom v rámci rokovaní o obchodných dohodách a aby uznala práva pôvodného a domorodého obyvateľstva, pokiaľ ide o prístup k základným prírodným zdrojom; žiada Komisiu, aby do rokovaní a medzinárodných obchodných dohôd zahrnula problematiku nákupu a vlastníctva pôdy v tretích krajinách, najmä v najmenej rozvinutých krajinách a rozvojových krajinách;
22. uznáva, že kapitola o trvalo udržateľnom rozvoji v bilaterálnych dohodách, o ktorých sa v súčasnosti rokuje, je záväzná, ale mohla by sa posilniť, ak bude obsahovať:
 - a) postup žaloby, ktorý by mohli využiť sociálni partneri;
 - b) možnosť obrátiť sa s odvolaním na nezávislý orgán na rýchle a účinné vyriešenie sporov spojených so sociálnymi a environmentálnymi problémami, ako napríklad panel odborníkov vybraných obidvomi stranami na základe ich skúseností v oblasti

ľudských práv, pracovného práva a environmentálneho práva, a ktorých odporúčania by mali byť súčasťou náležite vymedzeného procesu, ktorý zahŕňa ustanovenia na ich uplatňovanie;

- c) možnosť využiť mechanizmus na riešenie sporov v rovnakej miere, ako ostatné zmluvné strany, ktorý umožňuje udeliť pokuty s cieľom zlepšiť situáciu v príslušných sektoroch alebo aspoň dočasné pozastavenie niektorých obchodných výhod stanovených v dohode v prípade závažného porušenia uvedených noriem;

23. zdôrazňuje, že je dôležité, aby sa tieto dohody doplnili sprievodnými opatreniami vrátane opatrení technickej podpory a programov spolupráce, ktoré sú zamerané na zlepšenie schopnosti vykonávania, a to najmä základných dohovorov v oblasti ľudských práv a sociálnych a environmentálnych noriem;

Ľudské práva, sociálne a environmentálne normy v unilaterálnych obchodných vzťahoch: VSP a VSP +

24. domnieva sa, že 27 dohovorov, ktorých ratifikácia a účinné vykonávanie sa vyžaduje s cieľom umožniť využívanie VSP +, predstavujú jedinečnú zmes dohovorov o normách v oblasti ľudských práv, pracovného práva, životného prostredia a dobrej správy; zdôrazňuje, že VSP + mal doteraz viditeľný pozitívny vplyv v súvislosti s ratifikáciou týchto dohovorov, ale už menej, pokiaľ ide o ich uplatňovanie, a preto očakáva, že sa bude klásť väčší dôraz na sprievodné opatrenia zamerané na zlepšenie schopnosti vykonávania; domnieva sa tiež, že na zaručenie dôveryhodnosti VSP + musí Komisia v prípade, že sa ukáže, že krajiny neuplatňujú 27 dohôd, začať vyšetrowanie, a v prípade potreby zrušiť preferencie;

25. domnieva sa, že by sa v dohodách Európskej únie s tretími krajinami mohlo vytvoriť užšie prepojenie medzi ustanoveniami o ľudských právach a VSP +, najmä pokiaľ ide o monitorovanie;

26. žiada Komisiu, aby v rámci procesu revízie režimu VSP + postupovala tak, že tento režim bude prospešný najmä pre krajiny, ktoré to najviac potrebujú, a aby zjednodušila pravidlá o pôvode, aby krajiny, ktoré sú príjemcami iniciatívy „všetko okrem zbraní“ a režimu VSP + mohli mať čo najväčší prospech z preferencií, ktoré za im priznajú; žiada, aby zaviedla transparentné porovnávacie body, mechanizmy a kritériá na udeľovanie, ako aj odoberanie preferencií v rámci tohto režimu; žiada tiež, aby sa Európsky parlament mohol v plnej miere zúčastňovať na celom procese, najmä pokiaľ ide o návrh Rady týkajúci sa zoznamov krajín, ktoré môžu byť príjemcami, začatie vyšetrowaní alebo dočasné pozastavenie VSP +;

27. vyzýva Komisiu, aby včas predložila návrh nariadenia o zákaze dovozu tovaru, ktorý bol vyrobený prostredníctvom moderných foriem otroctva, nútenej práce, najmä nútenej práce osobitne zraniteľných skupín, v rozpore so základnými normami v oblasti ľudských práv, do Únie;

28. vyzýva Komisiu, aby na základe rámcovej dohody o vzťahoch medzi Európskym parlamentom a Komisiou v každej fáze rokovaní o dohodách o medzinárodnom obchode podrobne informovala Parlament o všetkých príslušných tematických oblastiach;

29. vyzýva Komisiu, aby vzhľadom na rozšírené právomoci Parlamentu podľa Lisabonskej zmluvy zaručila efektívny tok informácií, kedykoľvek priznala zástupcom Parlamentu štatút pozorovateľov a zabezpečila tým prístup ku všetkým príslušným zasadnutiam a dokumentom;
30. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade, Komisii a vládam a parlamentom členských štátov.

DÔVODOVÁ SPRÁVA

Začleňovanie ustanovení o ľudských právach, prípadne zavádzanie sociálnych a environmentálnych noriem predstavujú v obchodných rokovaniach zložitý problém, ktorý rozdeľuje medzinárodné spoločenstvo. Na jednej strane krajiny severu poukazujú na sociálny a environmentálny damping, ktorý uplatňujú rozvíjajúce sa krajiny a ktorý spôsobuje narušenie hospodárskej súťaže v rámci obchodných výmen, a na druhej strane krajiny juhu upodozrievajú krajiny severu z úmyslu brániť im v hospodárskom rozvoji a uchýliť sa prostredníctvom uplatňovania týchto noriem k istej forme skrytého protekcionizmu.

Je preto pochopiteľné, že je nesmierne ťažké pokojne diskutovať o otázke týchto noriem v rámci multilaterálnych orgánov, a ešte ťažšie v rámci WTO, a to aj napriek tomu, že sociálne ustanovenia sa čoraz častejšie objavujú v bilaterálnych obchodných dohodách.

V súčasnosti môžeme konštatovať, že sa zvyšuje nerovnováha medzi medzinárodnými obchodnými pravidlami a inými normami medzinárodného práva, a že treba uvažovať aj o iných možnostiach a najmä snažiť sa o dosiahnutie skutočnej koordinácie medzi medzinárodnými organizáciami (WTO a MOP).

Európska únia má v tomto úsilí o novú svetovú správu rozhodujúcu úlohu a musí preto presadzovať koherenciu politik, ktoré uskutočňujú medzinárodné inštitúcie.

Európska únia musí v rámci prehodnocovania svojej obchodnej stratégie v súvislosti s týmto konštatovaním zvážiť, akú obchodnú politiku chce uskutočňovať. V prípade, že chce byť nositeľom jasného posolstva proti protekcionizmu, musí dbať aj o to, aby bol medzinárodný obchod spravodlivý a aby boli prínosy vzájomné.

Únia musí prostredníctvom politik, ktoré uskutočňuje, a najmä prostredníctvom svojej obchodnej politiky, konať tak, aby chránila svoje obchodné záujmy a zároveň dodržiavala a zabezpečila dodržiavanie noriem a hodnôt, ktoré uznáva.

Práve táto úvaha musí pomáhať rôznym európskym inštitúciám zaviesť a uskutočňovať novú obchodnú politiku, ktorá bude ambiciózna a bude založená na zásadovosti a dialógu.

Nesmieme pritom zabúdať na skutočnosť, že európske priemyselné a obchodné spoločnosti sú v Európe podriadené prísnemu dodržiavaniu sociálnych a environmentálnych pravidiel. Ak Európska únia dodržiava záväzné normy, musí mať aj možnosť vyžadovať reciprocitu od svojich obchodných partnerov a najmä od rozvíjajúcich sa krajín, ako aj podporovať požiadavky na kvalitu a trvácnosť najmä potravinárskych produktov, ktoré vstupujú na jej územie, s cieľom chrániť spravodlivý obchod.

V tomto zmysle predstavujú prísne normy európskeho jednotného trhu v oblasti zdravotníctva, bezpečnosti, životného prostredia a ochrany pracovníkov a spotrebiteľov

špecifický európsky model, ktorý musí slúžiť ako inšpirácia na medzinárodnej úrovni a v rámci medzinárodných fór a ktorý sa musí zohľadňovať v prebiehajúcich rokovaniach o bilaterálnych obchodných dohodách. Únia by sa týmto globálnejšie uistila, že vonkajšie politiky, ktoré uskutočňuje prostredníctvom obchodnej politiky a rozvojovej politiky, skutočne prispievajú k sociálnemu rozvoju v tretích krajinách, s ktorými udržiava obchodné vzťahy.

Nájdenie čiastkových odpovedí a predloženie niekoľkých návrhov týkajúcich sa tejto problematiky umožní občanom znovu si pozitívne osvojiť obchodnú politiku Únie (v súvislosti s odmietaním obchodných rokovaní alebo obavami z nich) a prispieť k diskusii o spravodlivosti obchodovania (o rovnakých podmienkach). Je známe, že spoločnosť akceptuje otvorenosť obchodovania a vníma ho ako pozitívne, ak môže prispieť k zlepšeniu životnej úrovne. Rozširovanie obchodovania a liberalizmus sa vnímajú pozitívne aj vtedy, ak nespochybňujú sociálne a environmentálne práva. Európska únia preto musí nájsť rovnováhu medzi reštriktívnym a liberálnym obchodným prístupom, ako aj kompromis medzi obranou svojich obchodných záujmov a vyžadovaním dodržiavania všeobecných hodnôt, ako je uplatňovanie sociálnych a environmentálnych noriem.

V záujme náležitého uskutočňovania tohto kompromisu musí Únia nadviazať dialóg so svojimi partnermi a nájsť prienik so svojimi hodnotami. Prostredníctvom tohto úsilia o transparentnosť a dialóg Európsky parlament zohráva kľúčovú úlohu v súvislosti s novými právomocami, ktoré mu boli pridelené Lisabonskou zmluvou. V tomto zmysle musí poskytnúť politický a morálny mandát pre rokovania. Okrem toho sa musí vyjadriť k skutočnosti, že je pre Úniu potrebné, aby obhajovala svoje obchodné záujmy, a zároveň k potrebe vytvorenia normatívneho rámca. Parlament musí presadzovať otvorenú a občiansku diskusiu. Musí byť inštitúciou, ktorá potvrdzuje, že rešpektovanie ľudského života a dôstojnej práce platí všade a pre každého rovnako a že environmentálne a sociálne práva (odborové práva, boj proti detskej práci, atď.) majú všeobecný charakter.

S uvedenou problematikou sa spájajú rozdielne úrovne prístupu k tejto otázke, t. j. multilaterálna, bilaterálna a unilaterálna úroveň.

I. Ľudské práva, sociálne a environmentálne normy v medzinárodných obchodných vzťahoch

Ako už bolo uvedené, je obzvlášť dôležité podporovať koherenciu politik, ktoré uskutočňujú medzinárodné inštitúcie, a zaviesť novú svetovú správu koordinovanú Svetovou obchodnou organizáciou (WTO), Medzinárodnou organizáciou práce a, možno v budúcnosti, svetovou organizáciou pre životné prostredie. Poznáme už ťažkosti so začleňovaním noriem mimo

obchodnej oblasti do regulácie medzinárodného obchodu. Zohľadnenie niektorých základných pravidiel, ktoré súvisia s dodržiavaním sociálnych noriem, by sa zrejme mohlo konkrétnejšie dosiahnuť prostredníctvom rozšírenia dialógu s MOP. V tomto zmysle by bolo treba posilniť úlohu MOP a zriadiť v jej rámci orgán na interpretáciu noriem. Okrem skutočnosti, že sa odporúča, aby bolo dodržiavanie noriem MOP povinné pre všetkých, by sa na MOP malo obracať aj s otázkami základných pracovných práv v rámci riešenia medzinárodných sporov vrátane obchodných sporov (WTO by sa obracala na MOP s predbežnou otázkou).

Aj keď je otázka zohľadňovania sociálnych noriem v rámci obchodu ešte stále marginálna, opatrenia v oblasti životného prostredia, ktoré vyžadujú multilaterálne environmentálne dohody v oblasti obchodu v záujme dosiahnutia environmentálnych cieľov považovaných konsenzuálne na multilaterálnej úrovni za legitímne a ktoré nie sú iba obyčajnými skrytými obmedzeniami obchodovania, sa v súčasnosti zjavne považujú za také, ktoré patria do pôsobnosti výnimiek podľa článku XX GATT.

V súvislosti s environmentálnou otázkou by bolo náležité zriadiť osobitnú medzinárodnú organizáciu. Ak by sa vhodne vymedzil jej mandát a vyjasnil vo vzťahu k ďalším medzinárodným organizáciám, ako je WTO, a ak by jej umožňoval konať na základe spoločne prijatých zásad, táto organizácia s názvom svetová organizácia pre životné prostredie (SOŽP) by mohla mať za úlohu vymedzovať a zavádzať environmentálne normy. V prípadoch environmentálneho dampingu by teda bolo možné obracať sa na SOŽP.

V otázke ľudských práv by bolo treba konečne zaviesť širokú spoluprácu na multilaterálnej úrovni medzi WTO a hlavnými inštitúciami Organizácie Spojených národov v oblasti ľudských práv. V prípadoch konštatovania vážnych porušení ľudských práv by sa mohlo v rámci panelov WTO a odvolacieho orgánu zohľadňovať napríklad odborné stanovisko Úradu vysokého komisára.

II. Ľudské práva, sociálne a environmentálne normy v bilaterálnych obchodných dohodách

Problematika povinného uplatňovania týchto noriem v rámci bilaterálnych obchodných dohôd je mimoriadne citlivá a kladie do popredia otázku, či je Európska únia schopná presadiť uplatňovanie a dodržiavanie uvedených noriem.

V rámci bilaterálnych rokovaní, ktoré boli uzavreté nedávno alebo ktoré ešte prebiehajú, sa Únia snaží začleniť sociálne normy do dohôd o voľnom obchode, často sa ale stretáva s odporom niektorých krajín, ktorý vychádza z predpokladu, že tieto normy predstavujú

protekcionalistické prekážky. Únia má ťažkosti aj s krajinami, ktoré napriek tomu, že podpísali dohovy MOP, nedodržiavajú odborové práva.

V rámci dohôd o voľnom obchode však došlo ku konkrétnemu pokroku pri prerokovávaní kapitol o trvalo udržateľnom rozvoji. Základnou zásadou niektorých dohôd o voľnom obchode je totiž záväzok zmluvných strán dodržiavať ľudské práva a rozvoj udržateľného hospodárstva založeného na ochrane a presadzovaní práv pracovníkov a v oblasti životného prostredia.

Naopak, na to, aby tieto kapitoly o trvalo udržateľnom rozvoji dodržiavali obe zmluvné strany, by bolo treba uvažovať o zavedení mechanizmu vzájomného monitorovania a stimulačných postupov. Mohlo by sa uvažovať napríklad o podmienenej liberalizácii, ako aj o skrátení harmonogramu zrušenia obmedzení alebo o prístupe k doplnkovému trhu v závislosti od dodržiavania sociálnych a/alebo environmentálnych noriem. Bolo by tiež treba disponovať súborom požiadaviek, ktoré by sa menili v závislosti od krajín a ich hospodárskej situácie. Tento súbor by umožňoval zaviesť postupnosť a pružnosť v súvislosti s uplatňovaním požiadaviek v oblasti dodržiavania sociálnych a environmentálnych noriem.

Konečne a predovšetkým treba posilniť arbitrážne skupiny a fóra na výmenu názorov a diskusiu, ktoré umožňujú širšie zapojenie občianskej spoločnosti a ktoré majú v dlhodobom výhľade skutočný vplyv na vnútorné politiky partnerských krajín. Vhodnou možnosťou je aj vytvorenie tzv. spoločných bilaterálnych orgánov monitorovania s cieľom vytvoriť fórum pre výmenu názorov medzi vládami, Európskym parlamentom, sociálnymi partnermi a občianskou spoločnosťou v širšom zmysle slova. Na záver je treba požiadať Komisiu, aby vypracovala štúdiu vplyvu na ľudské práva s cieľom doplniť štúdiu vplyvu na trvalo udržateľný rozvoj o zrozumiteľné obchodné ukazovatele, ktoré vychádzajú z ľudských práv a z environmentálnych a sociálnych noriem.

III. Ľudské práva, sociálne a environmentálne normy v unilaterálnych obchodných vzťahoch: VSP a VSP +

Tieto nástroje umožňujú zdôrazňovať zásady a základné práva Európskej únie. Avšak VSP, ktoré umožňujú Únii unilaterálne udeliť obchodné preferencie, sa výrazne zbyrokratizovali, a kritériá udeľovania a odoberania preferencií nie sú dostatočne transparentné. Bolo by preto potrebné, aby sa Únia počas revízie nariadenia o VSP viac sústredila na prijímateľov a zohľadnila napríklad ich úroveň rozvoja, ako aj zabezpečila monitorovanie záväzkov týchto krajín v otázkach, ktoré súvisia s ľudskými právami a sociálnymi a environmentálnymi normami. Komisia by ďalej mohla zvážiť možnosť zavedenia rámca pre spoluprácu medzi Úniou a krajinami, ktoré sú príjemcami VSP, s cieľom uľahčiť vyšetrenie a monitorovanie

sporných prípadov, ako aj ďalšie sprievodné opatrenia.

7.10.2010

STANOVISKO VÝBORU PRE ZAHRANIČNÉ VECI

pre Výbor pre medzinárodný obchod

k ľudským právam a sociálnym a environmentálnym normám v dohodách o medzinárodnom obchode
(2009/2219(INI))

Spravodajca výboru požiadaneho o stanovisko: David Martin

NÁVRHY

Výbor pre zahraničné veci vyzýva Výbor pre medzinárodný obchod, aby ako gestorský výbor zaradil do návrhu uznesenia, ktorý prijme, tieto návrhy:

1. pripomína, že hospodárske a sociálne práva sú neodlučiteľnou súčasťou ľudských práv od prijatia Všeobecnej deklarácie ľudských práv v roku 1948; domnieva sa, že k úlohám EÚ patrí poskytovanie pomoci pri uplatňovaní týchto práv najmenej rozvinutým krajinám a rozvojovým krajinám, s ktorými uzatvára medzinárodné dohody vrátane obchodných dohôd;
2. žiada Komisiu, aby uzatvárala obchodné dohody len pod podmienkou, že tieto dohody budú obsahovať doložky týkajúce sa demokracie a ľudských práv a sociálnych, zdravotných a environmentálnych noriem; opakuje svoju požiadavku adresovanú Komisii a Rade, aby zabezpečili účinnosť týchto doložiek, ktoré sú už do platných medzinárodných dohôd zahrnuté, a teda aby zaviedli vhodný mechanizmus v zmysle článkov 8, 9 a 96 Dohody z Cotonou;
3. žiada, aby do všetkých obchodných rokovaní a dohôd EÚ s tretími krajinami bola zahrnutá doložka o ľudských právach a predbežné hodnotenie vplyvu a aby sa v prípade všetkých strán zúčastňujúcich sa na týchto dohodách zohľadnila situácia v oblasti ľudských práv; domnieva sa, že súčasťou takéhoto hodnotenia musia byť stretnutia s obhajcami ľudských práv, ktorí pôsobia v daných krajinách;
4. je presvedčený, že najmä v oblasti ľudských práv musia byť vnútorné a vonkajšie politiky EÚ konzistentné a vždy dodržiavať zásady stanovené v Hlave V kapitole 1 ZEÚ, ktorými sú demokracia, právny štát a univerzálnosť, nedeliteľnosť ľudských práv a základných

slobôd; v tejto súvislosti zdôrazňuje, že medzinárodná dôveryhodnosť EÚ, ktorá presadzuje ľudské práva, závisí od jej schopnosti zaručiť, aby nadnárodné spoločnosti dodržiavali v rámci svojich zámorských činností, najmä v rozvojových krajinách, ľudské práva a sociálne a environmentálne normy; vyzýva na urýchlené plnenie Európskeho dohovoru o ľudských právach, a následne Európskej charty základných slobôd; je presvedčený, že EÚ musí EDLP uplatňovať pri svojich činnostiach v tretích krajinách v súlade s odporúčaním Európskeho súdu pre ľudské práva;

5. žiada Komisiu, aby ako zástupca Únie a členských štátov na pôde WTO a jej členom zdôvodnila potrebu zohľadniť ľudské práva, sociálne, zdravotné a environmentálne normy v rámci obchodných rokovaní, a najmä v rámci Dohody z Dauhy, a aby konkrétne dohliadala na ich uplatňovanie a podporu v rámci realizácie obchodných dohôd; žiada Komisiu, aby zaviazala WTO a jej členov k tomu, aby prijali – spočiatku ako pozorovateľov – delegácie MOP a sekretariát Medzinárodného úradu práce a sekretariáty viacstranných a medzinárodných dohôd v oblasti životného prostredia;
6. naliehavo vyzýva Úniu, aby uznala právo na prístup k prírodným zdrojom v rámci rokovaní o obchodných dohodách a aby uznala práva pôvodného a domorodého obyvateľstva, pokiaľ ide o prístup k základným prírodným zdrojom; žiada Komisiu, aby do rokovaní a medzinárodných obchodných dohôd zahrnula problematiku nákupu a vlastníctva pôdy v tretích krajinách, najmä v najmenej rozvinutých krajinách a rozvojových krajinách;
7. vyzýva Komisiu, aby vykonávala uznesenie Parlamentu z 10. marca 2010 o VSP+; preto ju žiada, aby vyvinula dôslednejší a spravodlivejší systém referenčného porovnávania pre všetky krajiny, ktoré dostávajú pomoc v rámci uvedeného systému, s cieľom jasne, transparentne a s ohľadom na názory jednotlivých strán monitorovať úspechy aj neúspechy v oblasti rozvoja sociálnych a politických ľudských práv vrátane sociálnych, hospodárskych, kultúrnych a environmentálnych práv;
8. domnieva sa však, že jednostranným naliehaním na praktické uplatňovanie univerzálnych ľudských práv sa popiera skutočnosť, že ich realizácia si vyžaduje aj finančné prostriedky, ktoré za daných podmienok nemôžu zaobstarať iba rýchlo sa rozvíjajúce a rozvojové krajiny;
9. zdôrazňuje skutočnosť, že cieľom dohody TRIPS je podporovať právo na zdravie; je presvedčený, že EÚ by mala zaručiť, aby každá obchodná dohoda, ktorá obsahuje ustanovenia TRIP plus, v plnej miere dodržiavala ľudské práva a aktívne podporovala právo na zdravie, najmä v rozvojových krajinách;
10. v tejto súvislosti sa domnieva, že Parlament by mal v budúcich právnych predpisoch trvať na opatreniach, prostredníctvom ktorých by samotná Komisia mohla dočasne zrušiť obchodné výhody vrátane tých, ktoré vyplývajú z dohôd o voľnom obchode, ak by sa našli dostatočné dôkazy o porušovaní ľudských alebo pracovných práv, alebo na základe ktorých by tieto obchodné výhody pozastavila Komisia alebo vysoký predstaviteľ/podpredsa Komisie na žiadosť určitého počtu členských štátov a/alebo Európskeho parlamentu;
11. domnieva sa, že EÚ musí efektívne monitorovať a presadzovať ustanovenia svojich

obchodných dohôd týkajúce sa ľudských práv; zdôrazňuje význam možnosti dočasného alebo trvalého pozastavenia obchodných preferencií v prípade porušenia ľudských práv, najmä pokiaľ ide o pracovné práva; žiada Komisiu, aby poskytla informácie o možnosti zriadiť právne záväzný arbitrážny orgán a zaviesť medzinárodné stíhanie nadnárodných subjektov;

12. zdôrazňuje, že by sa mal nájsť spôsob ako dôkladnejšie monitorovať tvrdenia o závažnom a systematickom porušovaní ľudských a pracovných práv; v tejto súvislosti navrhuje, aby sa zväžilo zapojenie predstaviteľov EÚ (v súčasnosti z Komisie alebo v budúcnosti z Európskej služby pre vonkajšiu činnosť) do vyšetrovacích misií vedených podľa osobitných postupov OSN v prípadoch, ktoré majú vplyv na obchodné dohody EÚ;
13. poukazuje na to, že bez ohľadu na vítané zavedenie sociálnych doložiek a doložiek týkajúcich sa ľudských práv a životného prostredia do medzinárodných obchodných dohôd ide o minimálne požiadavky, ktoré sú jedným z mnohých iných nástrojov, a zdôrazňuje, že treba bezpodmienečne zamedziť ich protekcionistickému zneužívaniu, a preto by sa mal pri uplatňovaní týchto doložiek zaviesť taký prístup, ktorý podporuje konzultácie a demokratické začlenenie všetkých strán do rozhodovacieho procesu;
14. naliehavo vyzýva Komisiu, aby urýchlene predložila návrh nariadenia o zákaze dovozu výrobkov, pri výrobe ktorých sa uplatňujú moderné formy otroctva a nútenej práce, najmä v prípade osobitne zraniteľných skupín a zároveň sa porušujú základné normy v oblasti ľudských práv, do EÚ, a je presvedčený, že toto nariadenie by malo odkazovať na práva stanovené v Medzinárodnom dohovore práv dieťaťa, ako aj vo vyhlásení Medzinárodnej organizácie práce z roku 1998 o základných zásadách a právach na prácu; zdôrazňuje, že takéto nariadenie by malo umožniť EÚ preskúmať konkrétne sťažnosti v prípade, že sa preukáže porušenie týchto medzinárodných noriem; vyzýva Komisiu, aby v období pred nadobudnutím platnosti takéhoto nariadenia posilnila kontroly dovozu a monitorovala dodržiavanie etických noriem v dodávateľskom reťazci v krajinách vyvážajúcich do EÚ;
15. vyzýva všetky členské štáty, aby vykonávali nariadenie Rady (ES) z 27. júna 2005¹ o obchodovaní s určitým tovarom, ktorý možno použiť na vykonanie trestu smrti, mučenie alebo iné kruté, neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie alebo trestanie, a zabezpečili záväznosť jeho ustanovení vo všetkých medzinárodných obchodných dohodách;
16. domnieva sa, že sociálne práva sú univerzálnymi právami, ktoré je nielen nutné verejne vyhlasovať, ale ktorých konkrétne uplatňovanie je takisto nevyhnutné podporovať; preto vyzýva Komisiu a členské štáty, aby pri presadzovaní týchto práv solidárne podporovali práve najchudobnejšie krajiny sveta;
17. vyzýva Komisiu, aby preskúmala európske nariadenia o vývoze so zreteľom na možnosti prenosu technológií vybudovaných podľa európskych noriem vrátane mobilných telefónov, komunikačných sietí a softvérov na skenovanie a cenzúru internetu, dvojité používanie, zber a získavanie údajov (data mining) vrátane osobných údajov do represívnych režimov; žiada Komisiu, aby predložila návrh nariadenia o novom licenčnom systéme, ak sa pri uvedenom preskúmaní zistí potreba legislatívnej činnosti;

¹ Ú. v. EÚ L 200, 30.7.2005, s. 1.

18. vyzýva na pravidelné hodnotenia záväzkov týkajúcich sa ľudských práv stanovených v medzinárodných obchodných dohodách;
19. vyzýva Komisiu, aby preskúmala právne predpisy EÚ týkajúce sa vývozu v oblasti predaja, dodávok, transferu alebo vývozu zbraní a súvisiaceho materiálu všetkých druhov vrátane munície, vybavenia a náhradných dielov do krajín alebo režimov, v prípade ktorých je pravdepodobné, že ich použijú na vnútorný útlak občianskej spoločnosti a porušovanie ľudských práv;
20. žiada, aby sa súbežne so záväzkom týkajúcim sa ľudských práv, rozvojovej pomoci a medzinárodných obchodných dohôd udržateľným spôsobom posilňoval regionálny rozvojový proces v zmysle rozvojových cieľov tisícročia OSN;
21. nabáda predstaviteľov EÚ (v súčasnosti z Komisie alebo v budúcnosti z Európskej služby pre vonkajšiu činnosť), aby sprístupnili poznatky o situácii v oblasti ľudských práv podnikateľskému prostrediu.

VÝSLEDOK ZÁVEREČNÉHO HLASOVANIA VO VÝBORE

Dátum prijatia	5.10.2010
Výsledok záverečného hlasovania	+: 50 -: 1 0: 0
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	Gabriele Albertini, Bastiaan Belder, Frieda Brepoels, Elmar Brok, Michael Gahler, Marietta Giannakou, Ana Gomes, Andrzej Grzyb, Heidi Hautala, Richard Howitt, Anneli Jäätteenmäki, Ioannis Kasoulides, Tunne Kelam, Nicole Kiil-Nielsen, Andrey Kovatchev, Wolfgang Kreissl-Dörfler, Vytautas Landsbergis, Krzysztof Lisek, Sabine Lösing, Barry Madlener, Mario Mauro, Kyriakos Mavronikolas, Willy Meyer, Francisco José Millán Mon, Alexander Mirsky, María Muñoz De Urquiza, Norica Nicolai, Raimon Obiols, Kristiina Ojuland, Pier Antonio Panzeri, Ioan Mircea Pașcu, Alojz Peterle, Libor Rouček, José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, Nikolaos Salavrakos, Jacek Saryusz-Wolski, Adrian Severin, Marek Siwiec, Ernst Strasser, Zoran Thaler, Inese Vaidere, Graham Watson, Boris Zala
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Reinhard Bütikofer, Carlo Casini, Nikolaos Chountis, Monica Luisa Macovei, Marietje Schaake, György Schöpflin, Dominique Vlasto
Náhradníčka (čl. 187 ods. 2) prítomná na záverečnom hlasovaní	Marie-Christine Vergiat

25.10.2010

STANOVISKO VÝBORU PRE ROZVOJ

pre Výbor pre medzinárodný obchod

k ľudským právam a sociálnym a environmentálnym normám v dohodách o medzinárodnom obchode
(2009/2219(INI))

Spravodajca výboru požiadaneho o stanovisko: Filip Kaczmarek

NÁVRHY

Výbor pre rozvoj vyzýva Výbor pre medzinárodný obchod, aby ako gestorský výbor zaradil do návrhu uznesenia, ktorý prijme, tieto návrhy:

1. konštatuje, že v článku 208 Zmluvy o fungovaní EÚ je stanovené, že „Únia zohľadní ciele rozvojovej spolupráce pri uskutočňovaní politik, ktoré môžu ovplyvniť rozvojové krajiny“; poukazuje na to, že EÚ preto musí pred podpísaním akýchkoľvek dohôd o obchode dôkladne zvážiť celý rad vplyvov na rozvoj, a v prvom rade odstránenie chudoby;
2. pripomína, že v Deklarácii OSN o práve na rozvoj z roku 1986 sa potvrdzuje, že „právo na rozvoj je nepopierateľné ľudské právo, na základe ktorého sú všetky ľudské bytosti a všetky národy oprávnené zúčastňovať sa na hospodárskom, sociálnom a kultúrnom rozvoji, ako aj prispievať k nemu a mať z neho úžitok“; domnieva sa preto, že EÚ má povinnosť neporušovať toto právo, ale naozaj ho zahrnúť do medzinárodných dohôd a dodržiavať ho ako usmernenie pre európske politiky;
3. vyjadruje poľutovanie nad tým, že komplexný prístup k spôsobu, akým sa podniky stavajú k povinnostiam vyplývajúcim z ľudských práv, sa ešte stále vykazuje na celom svete ako nedostatočný, čo niektorým štátom a spoločnostiam umožňuje obchádzať ich; žiada Komisiu, aby sa na úrovni OECD podujala zdôvodniť a vytýčiť súkromné iniciatívy v oblasti sociálnej zodpovednosti podnikov, a to konkrétne tak, že pripraví jeden referenčný dokument o vhodných pravidlách a postupoch, ktorými by sa sociálne zodpovedný podnik mal riadiť;

4. víta dohody o voľnom obchode a všetky snahy o podporu obchodu s rozvojovými krajinami a medzi nimi ako spoľahlivú cestu k stabilnému trvalo udržateľnému rozvoju; podporuje predovšetkým regionálne zóny voľného obchodu ako prostriedok, ktorým sa prostredníctvom zníženia ciel napomáha obchod medzi rozvojovými krajinami za súčasného dodržiavania pravidiel WTO;
5. konštatuje, že v mnohých rozvojových krajinách zohráva rybné hospodárstvo, najmä maloobjemový rybolov a súvisiace odvetvia, kľúčovú úlohu v zaistovaní potravinovej istoty, vytváraní pracovných miest a vládnych príjmov a vo vývoze, ako aj v zachovávaní miestnych spoločenských zväzkov; za osobitne dôležité považuje zohľadňovanie záujmov miestneho obyvateľstva a ich zvrchovaných práv vo vzťahu k prírodným zdrojom; vyjadruje znepokojenie nad tým, že nezákonný rybolov môže prispievať k migrácii a vážne narúšať trvalo udržateľný rozvoj; zdôrazňuje preto skutočnosť, že dohody EÚ s rozvojovými krajinami v oblasti rybného hospodárstva prispievajú k rozvoju domácich odvetví rybného hospodárstva s osobitným dôrazom na malých a stredných rybárov a rybárske podniky, monitorovaniu populácií rýb, boju proti nadmernému lovu a nezákonnému rybolovu, ochrane biodiverzity a podpore a finančnej pomoci zvyšovania hygienických a zdravotných noriem;
6. vyzýva EÚ, aby prostredníctvom svojich dohôd o obchode aktívne presadzovala sociálnu zodpovednosť s cieľom zabezpečiť etickejšie prostredie globálneho obchodu zo sociálneho a environmentálneho hľadiska;
7. nalieha, aby Komisia, aby trvala na dodržiavaní základných pracovných noriem Medzinárodnej organizácie práce ako na nevyhnutnej podmienke uzatvárania dohôd o obchode a aby podporovala široké presadzovanie systémov, ktoré chránia práva pracovníkov a životné prostredie, ako sú iniciatíva za transparentnosť v ťažobnom priemysle alebo Kimberlejský proces v diamantovom priemysle; v tomto kontexte víta prijatie nového zákona o „nerastoch z konfliktných oblastí“ v USA a žiada Komisiu a Radu, aby zväžili podobnú legislatívnu iniciatívu;
8. žiada, aby dohody EÚ o obchode účinne zabezpečovali najvyššiu možnú úroveň transparentnosti, prísne normy verejného obstarávania a vykazovanie zo strany podnikov podľa krajín tak v rozvinutých, ako aj v rozvojových krajinách s cieľom zamedzovať nezákonným únikom kapitálu;
9. konštatuje, že zatiaľ čo účinky zmeny klímy pociťujú predovšetkým rozvojové krajiny, hlavnú časť zodpovednosti za tento jav by mali niesť priemyselné krajiny; domnieva sa preto, že EÚ by v rámci svojich obchodných vzťahov mala nielen predchádzať vzniku škôd na životnom prostredí, ale by sa tiež mala usilovať aktívne prispievať k trvalo udržateľnému rozvoju v celom svete;
10. poukazuje na obrovské rozdiely medzi rozvinutými ekonomikami a najchudobnejšími národmi, čo sa týka kapacity a potenciálu; vyzýva preto Komisiu, aby vo svojom prístupe k rokovaniu o dohodách o hospodárskom partnerstve lepšie odrážala potreby krajín AKT a zabezpečila, aby nedošlo k penalizácii krajín, ktoré sa rozhodnú dohody o hospodárskom partnerstve nepodpísať;
11. žiada Komisiu, aby v záujme presadzovania ľudských práv lepšie využívala mechanizmy

podmienosti, ktoré sú prítomné v takých nástrojoch, ako sú GSP a Dohoda z Cotonou; naliehavo žiada Komisiu, aby zvýšila kvalitu svojej podpory v tretích krajinách, čo sa týka rozvoja súdnych inštitúcií schopných žiadať zodpovednosť podnikov za porušovanie ľudských práv;

12. žiada Komisiu, aby zabezpečila zapojenie parlamentov partnerských krajín do obchodných rokovaní s cieľom zlepšiť verejnú správu a demokratickú kontrolu v rozvojových krajinách.

VÝSLEDOK ZÁVEREČNÉHO HLASOVANIA VO VÝBORE

Dátum prijatia	25.10.2010
Výsledok záverečného hlasovania	+: 14 -: 3 0: 0
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	Michael Cashman, Nirj Deva, Leonidas Donskis, Catherine Grèze, Eva Joly, Filip Kaczmarek, Franziska Keller, Gay Mitchell, Bill Newton Dunn, Birgit Schieber-Jastram
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Eduard Kukan, Judith Sargentini, Horst Schnellhardt, Patrizia Toia
Náhradníci (čl. 187 ods. 2) prítomní na záverečnom hlasovaní	Eider Gardiazábal Rubial, Jolanta Emilia Hibner, Paul Rübig

3.5.2010

STANOVISKO VÝBORU PRE ZAMESTNANOSŤ A SOCIÁLNE VECI

pre Výbor pre medzinárodný obchod

k ľudským právam a sociálnym a environmentálnym normám v dohodách o medzinárodnom obchode
(2009/2219(INI))

Spravodajca výboru požiadaneho o stanovisko: Richard Howitt

NÁVRHY

Výbor pre zamestnanosť a sociálne veci vyzýva Výbor pre medzinárodný obchod, aby ako gestorský výbor zaradil do návrhu uznesenia, ktorý prijme, tieto návrhy:

1. vyzýva Európsku úniu, aby dodržiavala zásady riadeného a spravodlivého obchodu, ktoré charakterizujú vývoj jej členských štátov a úspešných rozvojových krajín vrátane rýchlo sa rozvíjajúcich ázijských krajín a odmietala protekcionizmus alebo akýkoľvek pokus o spochybnenie oprávnených komparatívnych výhod rozvojových krajín, ktoré neobmedzujú ľudské práva, pracovné práva a práva odborov, a aby uplatňovala odlišný výklad článku XXIV WTO ako v súčasnosti s cieľom umožniť v odôvodnených prípadoch vyňatie zraniteľných výrobných a iných odvetví z dohôd o obchode;
2. potvrdzuje, že vo všetkých dohodách o obchode sa musí požadovať, aby všetky strany ratifikovali, vykonávali a účinne uplatňovali základné dohovory Deklarácie Medzinárodnej organizácie práce (MOP) o základných právach a zásadách, a že kapitola o trvalo udržateľnom rozvoji má rovnaký záväzný charakter ako ustanovenia o prístupe na trh a podlieha rovnakému mechanizmu urovnávania sporov;
3. trvá na tom, že Komisia, ktorá účinne spolupracuje s MOP a ďalšími orgánmi vytvorenými na základe zmlúv, by mala pokračovať v plnení svojej povinnosti vyhodnocovať vplyv obchodných rokovanií na sociálne, environmentálne a ľudské práva, venovať osobitnú pozornosť podpore dôstojnej práce pre všetkých a transparentným spôsobom konzultovať s odbormi ako uznanými sociálnymi partnermi, ako aj s MVO z EÚ a tretích krajín, ktoré pôsobia v oblasti životného prostredia a v sociálnej oblasti, a to vo všetkých fázach procesu rokovania o obchodných dohodách a ich vykonávania, pričom by im mala zaručiť jasné právo upozorňovať či namietat' proti prípadom porušovania

týchto práv, ktoré by samotná Komisia mala zohľadniť a následne prijať opatrenia;

4. žiada, aby budúce dohody o obchode a revízia nariadenia o VSP+ vyriešili existujúce nedostatky v oblasti súdržnosti, transparentnosti a procesnej spravodlivosti uplatňovaním prehľadných kritérií a referenčných hodnôt týkajúcich sa dodržiavania pracovných, environmentálnych a ľudských práv v partnerských krajinách vrátane, v prípade potreby, akýchkoľvek osobitných odporúčaní na zlepšenie;
5. víta používanie hodnotení vplyvu na trvalú udržateľnosť, putuje však, že sa v plnom rozsahu nepostupovalo podľa ich zistení, ako to bolo v západnej Afrike, krajinách oblasti Stredozemného mora, v Kolumbii a v širších amerických regiónoch; požaduje, aby sa kládol väčší dôraz na využívanie vplyvu EÚ na uskutočňovanie konkrétnych zlepšení, pokiaľ ide o pracovné práva, pracovné normy, trvalo udržateľný rozvoj a dobrú správu vecí verejných pred uzatvorením dohôd o obchode, ako aj počas ich následného plnenia;
6. uznáva, že súčasné a budúce dohody o obchode sú prerokúvané na pozadí hospodárskeho poklesu, kvôli ktorému sa pravdepodobne zvýši počet nezamestnaných osôb v krajinách OECD o osem miliónov počas dvoch rokov, že prenášanie podnikateľskej činnosti do zahraničia zapríčiňuje vo veľkej miere stratu pracovných príležitostí, napríklad v Írsku a Portugalsku (jedna zo štyroch), Dánsku (jedna zo šiestich) a Estónsku a Slovinsku (jedna zo siedmich); a že obchodná politika EÚ by sa mala snažiť zabrániť neprimeranému alebo príliš rýchlemu poklesu trhového podielu EÚ a úrovne zamestnanosti bez ohľadu na odvetvie a v prípade potreby zabezpečiť väčší prístup na trh pre vývozcov z EÚ; žiada, aby sa dohody o obchode uzatvárali so zreteľom na možnosti fondu EÚ na prispôbenie sa globalizácii poskytovať pomoc na primeraných úrovniach v prospech dôslednej reštrukturalizácie;
7. žiada, aby obchodné rokovania EÚ presadzovali povinnosti, ako aj práva investorov a ktoré sú ustanovené v Heiligendammskom procese iniciovanom bývalým nemeckým predsedníctvom s MOP, OECD a OSN; zdôrazňuje, že v súlade s novými pravidlami o zodpovednom investovaní založených na príslušných ustanoveniach Lisabonskej zmluvy musí kapitola o trvalo udržateľnom rozvoji obsahovať všetky pravidlá o investíciách stanovené v DVO; zastáva názor, že vo všetkých dohodách o obchode sa musí vyžadovať dodržiavanie usmernení OECD o nadnárodných podnikoch, tripartitného vyhlásenia Medzinárodnej organizácie práce (MOP) o nadnárodných spoločnostiach a sociálnej politike, iniciatívy OSN nazvanej Global Compact a odporúčaní osobitného splnomocnenca OSN pre podnikanie a ľudské práva;
8. žiada, aby sťažnosti vo veci sociálnych problémov podliehali rozhodnutiam skutočne nezávislých odborníkov, a to za účasti zástupcov pracovníkov a komunitných organizácií; najmenej jeden z odborníkov by mal byť zástupca MOP; ich odporúčania musia byť súčasťou zadaného procesu, ktorý umožní rýchle riešenie predložených otázok tak, aby sa rozhodnutia odborníkov neobmedzovali len na vydávanie správ a odporúčaní, ale aby viedli k ustanoveniam o následnej kontrole a preskúmaní, a to najmä s cieľom zachovať tlak vyvíjaný na všetky vlády, ktoré vo svojich krajinách umožňujú porušovanie práv pracujúcich;
9. trvá na tom, aby každé začlenenie ustanovení režimu IV o dočasnom pohybe pracovných síl do dohôd o obchode bolo podmienené dodržiavaním základných pracovných noriem

vrátane pravidiel týkajúcich sa dĺžky pobytu, minimálnych platov, kolektívnych dohôd o platoch, vnútroštátnych pracovných noriem a kolektívnych dohôd v partnerských krajinách;

10. žiada, aby EÚ podporila rozšírenie mechanizmu na prehodnotenie obchodnej politiky WTO s cieľom zahrnúť obchodné aspekty trvalo udržateľného rozvoja vrátane dodržiavania základných pracovných noriem, ako aj zmenu a doplnenie vymedzenia pojmu subvencia v dohode WTO o subvenciách a vyrovnávacích opatreniach, aby sa zabezpečilo dodržiavanie základných pracovných noriem a dodržiavanie ľudských práv vo vývozno-spracovateľských zónach; vyzýva zároveň ženevskú delegáciu EÚ, aby oživila a zachovala neformálne zoskupenie „priatelia práce“, ktoré založila s cieľom podporovať pracovné normy vo WTO;
11. požaduje, aby všetky budúce dohody o obchode obsahovali ustanovenia o zákaze využívania detskej práce, a to najmä pokiaľ ide o ťažbu a spracovanie prírodného kameňa, a aby zahŕňali jednotný európsky certifikačný systém, ktorým sa zabezpečí, že v celom hodnotovom reťazci dovážaného prírodného kameňa a výrobkov z neho sa nevyužíva detská práca v zmysle dohovoru MOP 182.

VÝSLEDOK ZÁVEREČNÉHO HLASOVANIA VO VÝBORE

Dátum prijatia	28.4.2010
Výsledok záverečného hlasovania	+ : 24 - : 21 0 : 3
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	Regina Bastos, Edit Bauer, Jean-Luc Bennahmias, Pervenche Berès, Mara Bizzotto, Martin Callanan, David Casa, Alejandro Cercas, Ole Christensen, Philip Claeys, Derek Roland Clark, Sergio Gaetano Cofferati, Marije Cornelissen, Tadeusz Cymański, Frédéric Daerden, Proinsias De Rossa, Sari Essayah, João Ferreira, Pascale Gruny, Thomas Händel, Marian Harkin, Roger Helmer, Stephen Hughes, Liisa Jaakonsaari, Danuta Jazłowiecka, Ádám Kósa, Jean Lambert, Veronica Lope Fontagné, Olle Ludvigsson, Elizabeth Lynne, Thomas Mann, Elisabeth Morin-Chartier, Csaba Öry, Siiri Oviir, Rovana Plumb, Konstantinos Poupakis, Sylvana Rapti, Licia Ronzulli, Elisabeth Schroedter, Jutta Steinruck, Traian Ungureanu
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Raffaele Baldassarre, Filiz Hakaeva Hyusmenova, Véronique Mathieu, Gesine Meissner, Ria Oomen-Ruijten, Evelyn Regner, Csaba Sógor, Emilie Turunen, Gabriele Zimmer

28.4.2010

STANOVISKO VÝBORU PRE ŽIVOTNÉ PROSTREDIE, VEREJNÉ ZDRAVIE A BEZPEČNOSŤ POTRAVÍN

pre Výbor pre medzinárodný obchod

k ľudským právam a sociálnym a environmentálnym normám v dohodách o medzinárodnom obchode
(2009/2219(INI))

Spravodajca výboru požiadaneho o stanovisko: Thomas Ulmer

NÁVRHY

Výbor pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín vyzýva Výbor pre medzinárodný obchod, aby ako gestorský výbor zaradil do návrhu uznesenia, ktorý prijme, tieto návrhy:

1. zastáva názor, že v súvislosti s dohodami o medzinárodnom obchode treba prijať opatrenia na dodržiavanie dôležitých environmentálnych a zdravotných noriem, ako aj zohľadniť aspekty zdravia zvierat;
2. uznáva, že dohody o medzinárodnom obchode môžu podporiť zlepšenie noriem v oblasti životného prostredia a ľudských práv, a to prostredníctvom záväzkov za predpokladu, že tieto záväzky budú náležite vykonávané, monitorované a presadzované;
3. naliehavo vyzýva Komisiu, aby vyvíjala úsilie o zmluvné zakotvenie environmentálnych, ľudskoprávných a zdravotných noriem v dvojstranných obchodných dohodách, a to aj do tých, o ktorých v súčasnosti rokuje s Južnou Kóreou, Peru, Kolumbiou, Indiou, krajinami AKT, Radou pre spoluprácu v oblasti Perzského zálivu a mnohými krajinami, ktoré sa zúčastňujú na Európskej susedskej politike (ESP), s osobitným dôrazom na práva zamestnancov a ochranu detí a žien, ako aj na normy zmeny klímy, bezpečnosti výrobkov a informácií pre spotrebiteľa;
4. poznamenáva, že opatrenia a politiky v oblasti zmeny klímy sa v čoraz väčšej miere prelínajú s oblasťou medzinárodného obchodu a vyzýva Svetovú obchodnú organizáciu, aby problematika zmeny klímy aj naďalej tvorila súčasť jej pracovného programu a aby v tejto súvislosti definovala konkrétne pravidlá a normy;

5. zastáva názor, že Svetová obchodná organizácia musí kontrolovať realizáciu plnenia záväzkov a trvá na tom, že Komisia, ako zástupca Európskej únie vo Svetovej obchodnej organizácii, by sa do tejto kontroly mala náležite zapájať;
6. vyzýva na harmonizáciu environmentálnych noriem a zdravotných požiadaviek ako hlavný cieľ, ktorý je potrebné dosiahnuť na globálnej úrovni, a trvá na potrebe vypracovať a zlepšiť takéto normy na regionálnej úrovni pri uplatňovaní dohôd o medzinárodnom obchode;
7. domnieva sa, že dodržiavanie environmentálnych, sociálnych a zdravotných noriem by malo byť predpokladom pre rokovania o medzinárodnom obchode;
8. žiada zriadenie záväzného orgánu na urovnávanie sporov;
9. vyslovuje sa za poskytovanie preferencií prahovým krajinám za predpokladu, že preukážu odhodlanie dodržiavať európske sociálne, environmentálne a zdravotné normy; vymedzuje prahové krajiny ako krajiny, ktoré už nejavia typické známky rozvojových krajín a u ktorých možno predpokladať, že dynamika hospodárskej aktivity umožní týmto krajinám v dohľadnej budúcnosti prekonať typické štrukturálne známky rozvojovej krajiny;
10. žiada, aby Komisia vyzvala Svetovú obchodnú organizáciu (WTO), aby v sporných prípadoch nerozhodovala výlučne z obchodno-politického hľadiska; akceptácia cezhraničných opatrení na ochranu životného prostredia a zdravia by nemala závisieť od toho, či zásahy podľa názoru WTO vedú alebo nevedú k narušovaniu voľného obchodu;
11. konštatuje, že budúce obchodné dohody by sa mohli realizovať v kontexte súčasnej finančnej krízy; nesmie to viesť k zanedbávaniu sociálnych a environmentálnych noriem, najmä čo sa týka emisií skleníkových plynov a riadenia nebezpečného odpadu, s cieľom dosiahnuť ostatné ciele;
12. uznáva, že vysoké normy ochrany životného prostredia a pracovných práv v EÚ môžu európskym podnikom spôsobiť konkurenčnú nevýhodu v porovnaní s výrobkami a službami pochádzajúcimi z tretích krajín, pre ktoré platia nižšie normy; domnieva sa, že zlepšenie a posilnenie týchto noriem v tretích krajinách na základe podmienok pripojených k dohodám o medzinárodnom obchode by vytvorilo spravodlivejšiu hospodársku súťaž pre európske spoločnosti, čím by sa zároveň zlepšila ochrana životného prostredia a ľudských, sociálnych a pracovných práv v týchto tretích krajinách;
13. zastáva názor, že Svetová obchodná organizácia a jej členské štáty by mali súhlasiť s vytvorením otvoreného globálneho trhu s environmentálnym tovarom, službami a technológiami ako spôsobom na posilnenie medzinárodného obchodu a voľný pohyb ekologických technológií a investícií v globálnom hospodárstve;
14. vyzýva Komisiu, aby trvala na prijatí Dohody o environmentálnom tovare a službách ako súčasť kola rokovaní Svetovej obchodnej organizácie v Dauhe s cieľom liberalizovať obchod v kľúčových technológiách, ktoré neškodia klíme;
15. vyzýva Komisiu, aby vykonávala pravidelné hodnotenia obchodných dohôd a pravidelne

informovala Parlament o tomto vývoji, pričom treba dbať aj na to, aby prebiehala spolupráca s domácimi a medzinárodnými regulačnými orgánmi a odbormi a MVO, s cieľom zabezpečiť dodržiavanie environmentálnych, zdravotných a sociálnych noriem;

16. zdôrazňuje, že oblasť obchodu a dodržiavanie noriem v oblasti ľudských práv a sociálnych a environmentálnych noriem sú dôležitou hodnotou pri zabezpečovaní mieru a blahobytu vo svete, nemožno ich však uplatňovať ako riešenie všetkých problémov medzi štátmi vo svete; konštatuje však, že patový stav, v ktorom sa nachádza politická situácia, možno preklenúť prostredníctvom posilnenia obchodných vzťahov a zabezpečenia definície spoločných záujmov, najmä v oblasti ochrany životného prostredia ako spôsob urovnania konfliktu;
17. vyzýva Komisiu, aby na základe rámcovej dohody o vzťahoch medzi Európskym parlamentom a Komisiou v každej fáze rokovaní o dohodách o medzinárodnom obchode podrobne informovala Parlament o všetkých príslušných tematických oblastiach;
18. vyzýva Komisiu, aby vzhľadom na rozšírené právomoci Parlamentu podľa Lisabonskej zmluvy zaručila efektívny tok informácií a kedykoľvek priznala Parlamentu štatút pozorovateľa v podobe jeho vyslaných zástupcov a zabezpečila tým prístup ku všetkým príslušným zasadnutiam a dokumentom.

VÝSLEDOK ZÁVEREČNÉHO HLASOVANIA VO VÝBORE

Dátum prijatia	27.4.2010
Výsledok záverečného hlasovania	+: 52 -: 0 0: 0
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	János Áder, Elena Oana Antonescu, Kriton Arsenis, Pilar Ayuso, Paolo Bartolozzi, Sandrine Bélier, Sergio Berlato, Martin Callanan, Nessa Childers, Chris Davies, Esther de Lange, Anne Delvaux, Edite Estrela, Elisabetta Gardini, Françoise Grossetête, Satu Hassi, Dan Jørgensen, Karin Kadenbach, Christa Kläß, Holger Krahmer, Jo Leinen, Corinne Lepage, Peter Liese, Linda McAvan, Radvilė Morkūnaitė-Mikulėnienė, Miroslav Ouzký, Vladko Todorov Panayotov, Gilles Pargneaux, Antonyia Parvanova, Andres Perello Rodriguez, Mario Pirillo, Frédérique Ries, Anna Rosbach, Oreste Rossi, Dagmar Roth-Behrendt, Daciana Octavia Sârbu, Carl Schlyter, Richard Seeber, Theodoros Skylakakis, Catherine Soullie, Anja Weisgerber, Glenis Willmott, Sabine Wils, Marina Yannakoudakis
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Matthias Groote, Marisa Matias, Michèle Rivasi, Michail Tremopoulos, Thomas Ulmer, Anna Záborská
Náhradníci (čl. 187 ods. 2) prítomní na záverečnom hlasovaní	Barbara Matera, Søren Bo Søndergaard

VÝSLEDK ZÁVEREČNÉHO HLASOVANIA VO VÝBORE

Dátum prijatia	26.10.2010
Výsledok záverečného hlasovania	+: 22 -: 2 0: 4
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	William (The Earl of) Dartmouth, Kader Arif, David Campbell Bannerman, Daniel Caspary, Marielle De Sarnez, Harlem Désir, Christofer Fjellner, Joe Higgins, Yannick Jadot, Bernd Lange, Vital Moreira, Tokia Saïfi, Helmut Scholz, Gianluca Susta, Keith Taylor, Jan Zahradil, Pablo Zalba Bidegain
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Catherine Bearder, George Sabin Cutaş, Béla Glattfelder, Małgorzata Handzlik, Salvatore Iacolino, Elisabeth Köstinger, Jarosław Leszek Wałęsa
Náhradníci (čl. 187 ods. 2) prítomní na záverečnom hlasovaní	Jean-Pierre Audy, Ricardo Cortés Lastra, Jelko Kacin, Vytautas Landsbergis, Evžen Tošenovský